

[Jesper Simonsen.]

myndigelse, derom nærer jeg ingen Tvivl. Jeg kender en Ordning af den Art, jeg her har talt om, andetsteds, og der har den, saa vidt jeg ved, kunnet virke tilfredsstillende.

Jeg skal ikke komme ind paa Enkelt-heder i det foreliggende Lovforslag. Det er saa omfattende, at det vilde tage alt for lang Tid at diskutere det i Detailler her. Mange af Forslagene er ogsaa før gennemdrøftet i Udvalg i den høje Rigsdag og har været fremme til Afstemning i dette høje Ting. Det er jo mere de principielle Spørgsmaal, som denne Gang er i Forgrunden, og saaledes som Lovforslaget foreligger, tilsigter det jo ogsaa at bringe de Principper, vi indførte ved Retsplejelovent, paa en sikrere Grund, end de har vist sig at være hidtil. Gennem de 10—11 Aars Erfaring, vi nu har, er Manglerne ved Retsplejelovent nogenlunde afklarede, og jeg tror derfor, Tiden nu er inde til at gennemføre en Lov af et saadant Omfang som den foreliggende, saaledes at vi kan undgaa de mange Retsplejeforslag i de kommende Aar. Thi vi skulde jo gerne, naar denne Lov er vedtaget, have Retsplejelovent optrykt paa ny. Kun saa bliver hele dette store Lovgivningsomraade haandterligt for dem, der skal have med det at gøre. Men et Optryk forudsætter jo ogsaa, at vi ikke straks begynder at ændre igen, og jeg tror, at Forslaget, som det foreligger, i det hele og store rammer det rigtige, saaledes at det vil kunne opfylde den Fordring, jeg her har stillet til det.

Skulde jeg da sammenfatte det i Lovforslaget, som ligger mig mest paa Sinde, i et Par Ord til sidst, bliver det disse, at jeg anser det for at være af den største Betydning, at der vises Respekt for Grundpillerne i Folkets Garanti for en upartisk og human Retspleje, hvilke Grundpiller er Offentlighed og Lægmands Medvirken i Retsplejen.

Med disse Ord skal jeg da anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling i det høje Ting, saa hurtigt det er muligt efter dets Omfang.

Axel Dam: Uanset hvad der i øvrigt kunde være at bemærke for eller imod Enkeltheder i det foreliggende for Lægmand ret uoverskuelige Lovforslag, er der en meget væsentlig Bestemmelse deri, som Retsforbundet af principielle Grunde maa rejse en Indvending imod, nemlig Tvangsudskrivning af Nævninger og Domsmand. Det er ikke blot den tvungne Militærtjeneste, vi er Modstandere af, men vi anerkender overhovedet ikke, at det offentlige

har Krav at stille for egen Regning. Det har efter vor Opfattelse gennem sit Retsværn kun at overvaage, at Borgerne ikke indbyrdes begaar Overgreb imod hinanden, og hvad et Menneske ikke har Ret at kræve af et andet Menneske, kan han heller ikke faa nogen Ret til ved at sammenrotte sig med saa og saa mange andre, som heller ikke har det. Vi anerkender med andre Ord ikke Flertallets Overhøjhed over Moralen som dens Højesteret. Et uberettiget Krav kan ikke ved at multipliceres med nok saa mange Vælgerstemmer blive konverteret til et berettiget Krav.

Jeg er ganske klar over, at denne Udtalelse vil lyde som et Paradoks for mange ærede Medlemmer i det høje Ting og antagelig vil blive henregnet til det, man kalder Retsforbundets taagede Teorier. Jeg er ligeledes klar over, at en Del ærede Medlemmer i overlegen Tavshed vil betragte dette som et Indlæg uværdigt til saglig Imødegaelse — hvad der ogsaa er bekvæmest for dem, der nødigt vil føre Begrundelsen af deres Principper helt til Bunds. Andre, mere naive, men derfor ikke mindre overlegne Medlemmer vil antagelig mene det paakrævet at belære mig om det ikke ukendte, heller ikke af mig ukendte politiske Visdomsord, at naar man vil leve i et ordnet Samfund og nyde dets Goder, maa man ogsaa finde sig i de Pligter, det paalægger en. Ja, den Argumentation lyder jo næsten fornuftig, den smager endogsaa af Retsmoralens Ligevægtsprincip: Vederlag i Forhold til Ydelse, Løn i Forhold til Arbejde, Straf eller Bod i Forhold til den begaaede Uret. Men ser man nærmere paa Argumentationen, viser det sig, at det er en Godtkøbsfrase, der kan bruges til Forsvar for hvilken som helst Ordning fra Statsmagtens Side overfor dens Borgere.

For det første er det slet ikke givet, at man ønsker alle de saakaldte Goder, som Skatteydernes Penge anvendes til at paatvinge en. Det eneste sikre er, at man tvinges til at betale til dem, for at andre, der muligt sætter Pris paa dem, kan faa Del i dem til en kunstig Underpris. Det ærede Medlem Hr. Vanggaard beklager sig med Rette over at skulle støtte den af ham forhadte moderne Kunst, men han drager blot ikke den Konsekvens, at det er lige saa uberettiget at kræve sin egen Kunstsmag støttet af Staten.

For det andet kan Princippet Vederlag i Forhold til Ydelse, Pligter i Forhold til Rettigheder dog kun begrunde, at man for at leve under et ordnet Retsvæsen maa være med til at betale, hvad et saadant koster, og